

March 2000 Mathematics Paper II Answers

[BACK](#)

1. $\sin^2 A - \cos^2 A \neq 1.$

Only $\sin^2 A + \cos^2 A = 1$

$$\tan^2 A - \sec^2 A = \frac{\sin^2 A}{\cos^2 A} - \frac{1}{\cos^2 A}$$

$$= \frac{\sin^2 A - 1}{\cos^2 A}$$

$$= \frac{-(1 - \sin^2 A)}{\cos^2 A}$$

$$= \frac{-\cos^2 A}{\cos^2 A}$$

$$= -1$$

[Back](#)

$$\operatorname{cosec}^2 A - \cot^2 A = \frac{1}{\sin^2 A} - \frac{\cos^2 A}{\sin^2 A}$$

$$= \frac{1 - \cos^2 A}{\sin^2 A}$$

$$= \frac{\sin^2 A}{\sin^2 A}$$

$$= 1$$

$$\cos^2 A - \sin^2 A \neq 1 ; (\cos^2 A + \sin^2 A = 1)$$

ശരിയായ ഉത്തരം : $\operatorname{cosec}^2 A - \cot^2 A = 1$

[Back](#)

[Back](#)

2. പാർശ്വാനതി = OB

$$\begin{aligned}OB &= \sqrt{OA^2 + AB^2} \\ &= \sqrt{r^2 + r^2} \\ &= \sqrt{2r^2} \\ &= \sqrt{2} r\end{aligned}$$

3. അനുഖണ്ഡചാപത്തിന്റെ അളവ് = 2 X അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന

$$\begin{aligned}\text{ചാപത്തിന്റെ അളവ്} &= 2 \times a \\ &= 2a\end{aligned}$$

4.1. 20 - 29

$$\text{മധ്യാങ്കം} = \frac{20 + 29}{2} = \frac{49}{2} = 24.5$$

[Back](#)

2. 21 - 30

$$\text{മധ്യാങ്കം} = \frac{21 + 30}{2} = \frac{51}{2} = 25.5$$

3. 20 - 30

$$\text{മധ്യാങ്കം} = \frac{20 + 30}{2} = \frac{50}{2} = 25$$

4. 19 - 30

$$\text{മധ്യാങ്കം} = \frac{19 + 30}{2} = \frac{49}{2} = 24.5$$

∴ ശരിയായ ഉത്തരം : 20 - 30.

[Back](#)

[Back](#)

5. 6 മുഖങ്ങളുള്ള ഒരു സ്പന്ദികയ്ക്ക് ഒരു ഹദമുഖവും 6 പാർശ്വമുഖങ്ങളും ഉണ്ടായിരിക്കും. 6 പാർശ്വമുഖങ്ങളുള്ള ഒരു സ്പന്ദികയ്ക്ക് 6 പാർശ്വവക്കുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. പാദത്തിന് 6 വശങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കും. അതുകൊണ്ട് 6 വക്കുകൾ ഉണ്ടായിരിക്കും.

$$\begin{aligned} \text{ആകെ വക്കുകളുടെ എണ്ണം} &= 6 \text{ (പാർശ്വവക്കുകൾ)} + 6 \text{ (പാദവക്കുകൾ)} \\ &= 12 \end{aligned}$$

6. $\sin(90 - A) = \cos A$

$$\cos(90 - A) = \sin A$$

$$\tan(90 - A) = \cot A$$

$$\cot(90 - A) = \tan A$$

$$\sec(90 - A) = \operatorname{cosec} A$$

$$\operatorname{cosec}(90 - A) = \sec A$$

ശരിയായ ഉത്തരം :

$$\text{i.e., } \cot A = \tan(90 - A).$$

[Back](#)

7. ചാപം ABCയിൽ അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന കോണാണ് $\angle ABC$. ചാപം ABCയുടെ എതിർചാപമാണ് $\angle ADC$ യുടെ അന്തബദ്ധചാപം.

$$\text{അന്തബദ്ധചാപം} = \text{ചാപം ADC}$$

$$\angle ADC = 2 \times \text{അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന കോൺ} = 2 \times 110$$

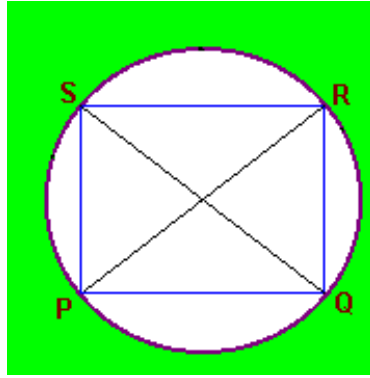
$$= 220 \text{ ഡിഗ്രി}$$

$$\text{ചാപം ABCയുടെ എതിർചാപത്തിന്റെ അളവ്} = \text{ചാപം ADCയുടെ}$$

$$\text{അന്തബദ്ധചാപത്തിന്റെ അളവ്} = 220 \text{ ഡിഗ്രി}$$

8. ശരിയായ ഉത്തരം = ചാപം PSQ

[Back](#)

ഈ ചാപത്തിലാണ് രണ്ട് കോണുകൾ $\angle PSQ$ യും $\angle PRQ$ യും അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്നത്.

9. മരിച്ചവരുടെ എണ്ണം = D
 വർഷ മധ്യത്തിലെ ജനസംഖ്യ = T

$$\text{CDR} = \frac{\text{മരിച്ചവരുടെ എണ്ണം}}{\text{വർഷമധ്യത്തിലെ ജനസംഖ്യ}} \times 1000$$

$$= \frac{D}{T} \times 1000$$

[Back](#)

10. ചാപം APB = 100 ഡിഗ്രി
 $\angle AOB = 100$ ഡിഗ്രി
 (ചാപത്തിന്റെ ഡിഗ്രി = കേന്ദ്രത്തിലെ അന്തഃഖണ്ഡചാപത്തിന്റെ അളവ്)
 ചാപം AQC = 120 ഡിഗ്രി
 $\angle AOC = 120$ ഡിഗ്രി
 $\angle AOB + \angle AOC = 100 + 120 = 220$ ഡിഗ്രി .
 $\angle BOC = 360 - (\angle AOB + \angle AOC)$
 $= 360 - 220$
 $= 140$ ഡിഗ്രി .

[Back](#)

Back

13. വശങ്ങൾ 12,16, 20 ഉള്ള ത്രികോണത്തിന്റെ പരിവൃത്തത്തിന്റെ വ്യാസം ത്രികോണത്തിന്റെ കർണ്ണത്തിന് തുല്യമായിരിക്കും.

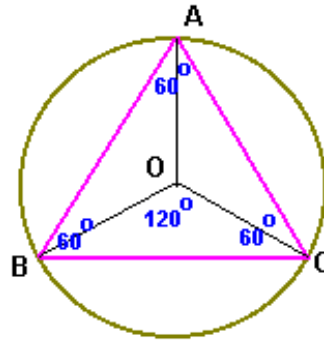
$$\text{ആരം} = 10 \text{ cm}$$

$$\text{ശരിയായ ഉത്തരം} = 10 \text{ cm}$$

14. $\cos(90 - \theta) = \cos \theta$
 $\cos(90 - 45) = \cos 45$
 $\theta = 45$

$$\text{ശരിയായ ഉത്തരം} = 45$$

15. സമഭുജത്രികോണത്തിന്റെ ഒരു കോണിന്റെ അളവ് = 60 ഡിഗ്രി

Back

ദീർഘചാപം ABC യുടെ അളവ് = കേന്ദ്രത്തിലുള്ള അന്തഃഖണ്ഡചാപത്തിന്റെ അളവ്

$$= 360 - \angle AOC$$

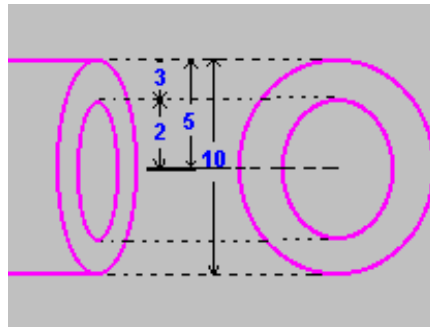
$$= 360 - 60 \times 2 = 240 \text{ ഡിഗ്രി .}$$

Back

Back

16. പ്രാപ്താങ്കങ്ങളുടെ എണ്ണം, $n = 10$
 അഭ്യുഹമാധ്യം, $A = 55$ യിൽ നിന്നുള്ള വ്യതിയാനങ്ങളുടെ തുക,
 $\sum D = 20$
 മാധ്യം, $x = A + \frac{\sum D}{n}$
 $= 55 + \frac{20}{10} = 55 + 2 = 57$

17.

ബാഹ്യവ്യാസം = 10 cm
 ബാഹ്യആരം = 5 cm.
 കനം = 3 cm.
 ആന്തരആരം = 5 - 3 = 2 cm.

Back

18. വൃത്തസ്തൂപികയുടെ വ്യാപ്തം = $\pi r^2 h$

r_1, r_2 , ഇവ ആരങ്ങളായിട്ടുള്ള രണ്ട് വൃത്തസ്തൂപികകളുടെ ഉന്നതികൾ h_1, h_2 , ആണെന്ന് കരുതുക. വ്യാപ്തം തുല്യമായതിനാൽ

$r_1^2 h_1 = r_2^2 h_2$
 $(r_1 / r_2)^2 = h_2 / h_1$
 But $r_1 : r_2 = 1 : 2$
 $r_1 / r_2 = 1 / 2$
 $h_2 / h_1 = (1 / 2)^2 = 1 / 4$
 $h_1 / h_2 = 4 / 1$

ശരിയായ ഉത്തരം, $h_1 : h_2 = 4 : 1$.

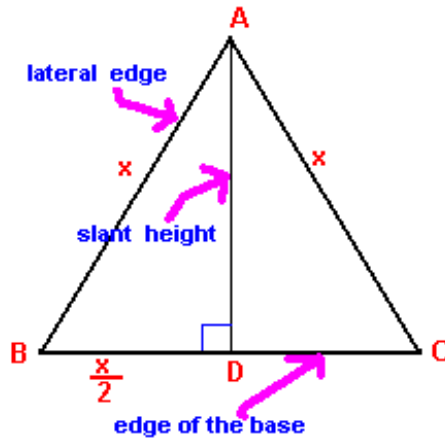
Back

Back

19. $\sin^2 A + \cos^2 A = 1$
 $\sin^2 35 + \cos^2 35 = 1.$

ശരിയായ ഉത്തരം = 1

20.

Back

സമചതുരസ്തുപികയുടെ പാദവക്കിന്റെ നീളം = x cm
 പാർശ്വമുഖങ്ങൾ സമഭുജത്രികോണങ്ങളായതിനാൽ,

ഒരു പാർശ്വമുഖത്തിന്റെ നീളം = x.

പാർശ്വോന്നതി = സമഭുജത്രികോണത്തിന്റെ ലംബം.

AD ലംബമായിട്ടുള്ള ഒരു സമഭുജത്രികോണമാണ് ABC.

BCയുടെ മധ്യബിന്ദുവാണ് D

$$AB^2 = BD^2 + AD^2$$

$$x^2 = (x/2)^2 + AD^2$$

$$AD^2 = x^2 - x^2/4$$

$$= 3x^2 / 4$$

$$\therefore AD = \sqrt{3x^2 / 4}$$

$$= (\sqrt{3} / 2)x$$

ശരിയായ ഉത്തരം = $(\sqrt{3} / 2)x$

Back

Back

21.

$$\sqrt{1 - \sin^2 A / 1 - \cos^2 A} = ?$$

$$\sin^2 A + \cos^2 A = 1$$

$$1 - \sin^2 A = \cos^2 A$$

$$1 - \cos^2 A = \sin^2 A$$

$$\sqrt{1 - \sin^2 A / 1 - \cos^2 A} = \sqrt{\cos^2 A / \sin^2 A}$$

$$= \frac{\cos A}{\sin A}$$

$$= \cot A$$

22.

$$\text{ഗോളത്തിന്റെ വ്യാപ്തം} = (4/3)\pi r^3.$$

വ്യാപ്തവും r^3 ഉം നേരാനുപാതത്തിലാണ്.

$$\text{തന്നിട്ടുള്ള ഗോളത്തിന്റെ വ്യാപ്തം} = 8\pi \text{ cm}^3$$

വ്യാസം രണ്ടുമടങ്ങാകുമ്പോൾ ആരവും രണ്ടുമടങ്ങാകും

ആരം 2 മടങ്ങ് കൂടുമ്പോൾ, വ്യാപ്തം 2^3 ആയി വർദ്ധിക്കും.

$$\text{വ്യാപ്തം} = 2^3 \times 8\pi = 64\pi \text{ cm}^3.$$

Back

23.

O കേന്ദ്രമായ വൃത്തം സങ്കല്പിക്കുക. അതിന്റെ ഞാനാകട്ടെ AB യും O യിൽ നിന്നു വരയ്ക്കുന്ന ലംബവും AB യും C എന്ന ബിന്ദുവിൽ സംഗമിക്കുന്നു.

$$\angle ACO = 90 \text{ deg}$$

$$AC = BC$$

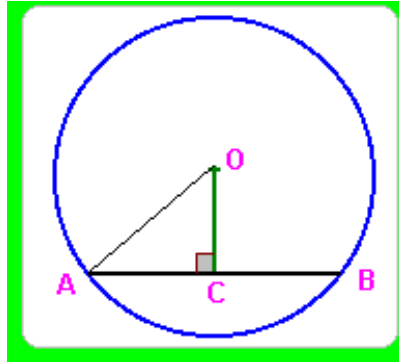
(കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നുള്ള ലംബം ഞാനിനെ സമഭാഗം ചെയ്യും.)

കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് ഞാനിലേക്കുള്ള നീളം = കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നുള്ള ലംബത്തിന്റെ നീളം = OC

$$\text{വൃത്തത്തിന്റെ ആരം} = OA = 37 \text{ cm}.$$

Back

Back

ΔOAC പരിഗണിക്കുക

$$\begin{aligned} OA^2 &= AC^2 + OC^2 \\ 37^2 &= AC^2 + 12^2 \\ AC^2 &= 37^2 - 12^2 = (37 + 12)(37 - 12) = 49 \times 25 \\ AC &= \sqrt{AC^2} \\ &= \sqrt{49 \times 25} = 7 \times 5 = 35 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{ഞാണിന്റെ നീളം} &= AB \\ &= 2 \times AC = 2 \times 35 = 70 \text{ cm} \end{aligned}$$

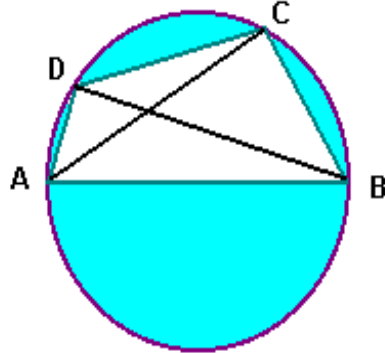
Back

24. $\text{ത്രികോണത്തിന്റെ വിസ്തീർണ്ണം} = \left(\frac{1}{2}\right) \times AC \times BC \times \sin C$
 $= \left(\frac{1}{2}\right) \times 24 \times 16 \times \sin 50$
 $= \left(\frac{1}{2}\right) \times 24 \times 16 \times 0.77 = 147.84 \text{ cm}^2$

Back

Back

25.

(i). AB വൃത്തത്തിന്റെ വ്യാസമാണ്. അർദ്ധവൃത്തത്തിനകത്ത് അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന കോണാണ് $\angle ACB$

$$\angle ACB = 90 \text{ ഡിഗ്രി}$$

(ii). $\angle DCA, \angle DBA$ ഇവ ഒരേ ചാപത്തിൽ അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന കോണുകളാണ്. ഒരേ ചാപത്തിൽ അന്തർലേഖനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന കോണുകൾ തുല്യ അളവുള്ളവയായിരിക്കും.

Back

ABCD ഒരു ചക്രീയ ചതുർഭുജമാണ്. $\angle DAB, \angle DCB,$ ഇവ ചക്രീയ ചതുർഭുജത്തിന്റെ എതിർ ശീർഷകകോണുകളാണ്. ഒരു ചക്രീയചതുർഭുജത്തിന്റെ എതിർശീർഷകകോണുകൾ അനുപുരകങ്ങളാണ്.

$$\angle DAB + \angle DCB = 180 \text{ ഡിഗ്രി}$$

26.

.....

പ്രാപ്താങ്കങ്ങൾ $D = X - A$

.....

25	-7
32	0
23	-9
50	18
36	4
32	0

.....

Back

Back

$$\begin{aligned}\sum D &= -7 + 0 + -9 + 18 + 4 + 0 \\ &= -16 + 22 = 6\end{aligned}$$

കുടാതെ, $n = 6$, $A = 32$

പ്രാവീണതകൾ കുടാതെ

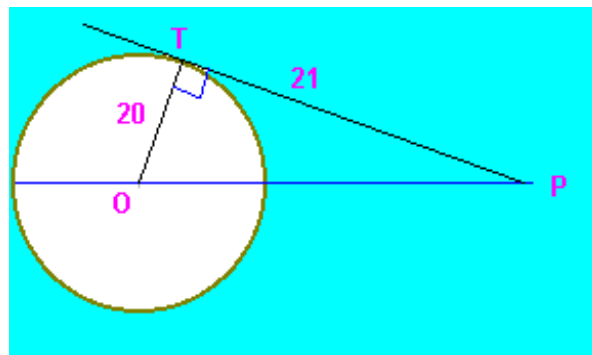
$$\text{മാധ്യം } \bar{x} = \bar{A} + (\sum D / n) = 32 + (6 / 6) = 32 + 1 = 33$$

27.

$$\begin{aligned}\text{Cosec} A \tan A &= \frac{1}{\sin A} \times \frac{\sin A}{\cos A} \\ &= \frac{1}{\cos A} = \sec A\end{aligned}$$

Back

28. ഈ ചിത്രം നോക്കുക

ഈ വൃത്തത്തിന്റെ കേന്ദ്രം O ആണ്. P എന്ന ബാഹ്യബിന്ദുവിൽ നിന്നും വൃത്തത്തിലേയ്ക്കുള്ള സ്പർശരേഖാഖണ്ഡമാണ് PT. വൃത്തത്തിന്റെ ആരമാണ് OT.

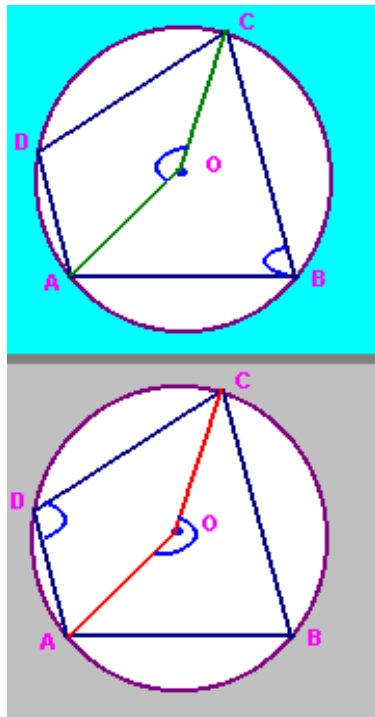
Back

$$\begin{aligned} \angle PTO &= 90^\circ \\ OP^2 &= OT^2 + PT^2 \\ OT &= 40 / 2 = 20 \\ OP^2 &= 20^2 + 21^2 = 400 + 441 = 841 \\ OP &= \sqrt{841} = 29 \text{ cm.} \end{aligned}$$

വൃത്തകേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നും ബാഹ്യബിന്ദുവിലേയ്ക്കുള്ള അകലം = OP = 29 cm

29. സങ്കല്പം : ചതുർഭുജം ഒരു ചക്രീയചതുർഭുജമാണ്. ഇതിന്റെ ശീർഷകങ്ങൾ O കേന്ദ്രമായ വൃത്തത്തിൽ ആകുന്നു.

അനുമാനം $\angle B + \angle D = 180$ ഡിഗ്രി .
 $\angle A + \angle C = 180$ ഡിഗ്രി

തെളിവ്

പ്രസ്താവന

കാരണം

1.. $\angle A = \frac{1}{2}$ ചാപം BCD

അന്തഃഖണ്ഡചാപസിദ്ധാന്തം

2.. $\angle C = \frac{1}{2}$ ചാപം BAD

അന്തഃഖണ്ഡചാപസിദ്ധാന്തം

3.. $\angle A + \angle C = \frac{1}{2}$ ചാപം BCD
+ $\frac{1}{2}$ ചാപം BAD

$a = b$ യും $c = d$ യും ആയാൽ
 $a + c = b + d$

4. ചാപം BCD + ചാപം BAD = 360 ഡിഗ്രി

എതിർചാപങ്ങളുടെ ഡിഗ്രി അളവുകളുടെ തുക

5. $\angle A + \angle C = 360 / 2 = 180$

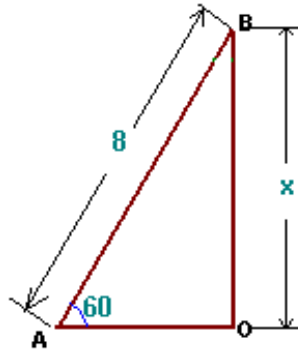
പ്രസ്താവന 3, 4

6. $\angle B + \angle D = 180$

ഒരു ചതുർഭുജത്തിന്റെ എല്ലാ കോണുകളുടേയും അളവുകളുടെ തുക 360 ആകുന്നു.

[Back](#)

30.

എണി AB ആകുന്നു

$\angle BAO = 60$ ഡിഗ്രി

എണിയുടെ മുകൾഭാഗം വരെയുള്ള ഉയരം = OB

$OB / AB = \sin 60$

$AB = 8$ m

[Back](#)

Back

$$OB / 8 = 0.8660 \quad OB = 8 \times 0.866 = 6.928 \text{ m}$$

31.	Commodity	P ₀ (Rs/Kg)	P ₁ (Rs/Kg)
	അരി	11.50	13.50
	പഞ്ചസാര	13.00	15.00
	വെളിച്ചെണ്ണ	52.00	62.00

$$\begin{aligned} \sum P_0 &= 11.50 + 13.00 + 52.00 \\ &= 76.5 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \sum P_1 &= 13.50 + 15.00 + 62.00 \\ &= 90.5 \end{aligned}$$

$$\text{വിലനിലവാരസൂചിക} = \frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$$

$$= \frac{90.5}{76.5} \times 100$$

$$= 1.183007 \times 100 = 118.3007$$

$$\approx 118$$

Back

32.

ബാഹ്യചുറ്റളവ്	= 9 Π cm
ബാഹ്യആരം	= 9 Π / 2 Π = 4.5 cm
കനം	= 1 cm
അന്തര ആരം	= 4.5 - 1 = 3.5 cm
പൈപ്പിന്റെ നീളം	= 16 cm
ആന്തര വക്രതല വിസ്തീർണ്ണം	= 2 Π rh = 2 Π X 3.5 X 16
	= 2 X (22 / 7) X 3.5 X 16
	= 352 sq cm.

Back

[Back](#)

33.

$$\begin{aligned} \frac{\cos A + \cot A}{1 + \sin A} &= \frac{\cos A + (\cos A / \sin A)}{1 + \sin A} \\ &= \frac{\sin A \cos A + \cos A}{\sin A (1 + \sin A)} \\ &= \frac{\cos A (\sin A + 1)}{(1 + \sin A) \sin A} \\ &= \frac{\cos A}{\sin A} = \mathbf{\cot A} \end{aligned}$$

[Back](#)

34.

Age group	ASDR R_x	Std: Population S_x
Below 10	16	18000
10 - 35	7	36000
Above 35	42	24000

$$\sum S_x R_x = 288000 + 252000 + 1008000 = 1548000$$

$$\sum S_x = 18000 + 36000 + 24000 = 78000$$

$$\text{SDR} = \frac{\sum S_x R_x}{\sum S_x}$$

$$= \frac{1548000}{78000}$$

$$= \mathbf{19.846} \gg \mathbf{20}$$

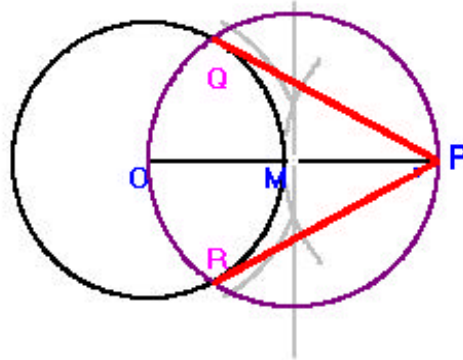
[Back](#)

[Back](#)

ഈ ചാപങ്ങളുടെ സംഗമബിന്ദുവിനെ N എന്നു രേഖപ്പെടുത്തുക. MN യോജിപ്പിക്കുകയും, രണ്ടു ദിശകളിലേയ്ക്കും നീട്ടുകയും ചെയ്യുക. ഈ രേഖ വൃത്തത്തിൽ കൂടി മുട്ടുന്ന ബിന്ദുക്കളാണ്, A യും B യും. AB അളന്നെഴുതുക.

$$AB = 6.5 \text{ cm}$$

37.

[Back](#)

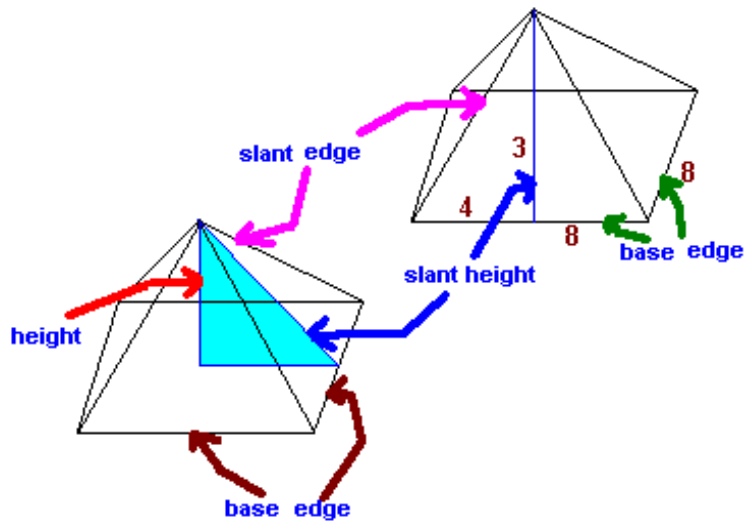
O കേന്ദ്രമായി 3.5 ആരത്തിൽ ഒരു വൃത്തം വരയ്ക്കുക. കേന്ദ്രത്തിൽ നിന്നും 6.5 സെ.മീ അകലെ P എന്ന ബിന്ദു രേഖപ്പെടുത്തുക. OP യുടെ മദ്ധ്യ ലംബം വരയ്ക്കുക. ലംബം OP യിൽ കൂട്ടിമുട്ടുന്ന ബിന്ദുവിനെ M എന്ന രേഖപ്പെടുത്തുക. M കേന്ദ്രമായി വരത്തക്കവിധത്തിൽ OM ആരത്തിൽ ഒരു വൃത്തം വരയ്ക്കുക. O കേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള വൃത്തവും M കേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള വൃത്തവും കൂട്ടിമുട്ടുന്ന ബിന്ദുക്കളെ Q എന്നും R എന്നും രേഖപ്പെടുത്തുക PQ, PR ഇവ യോജിപ്പിക്കുക. ഇവയാണ് O കേന്ദ്രമായിട്ടുള്ള വൃത്തത്തിലേക്കുള്ള സ്പർശരേഖാഖണ്ഡങ്ങൾ.

$$PQ = PR = 6.6 \text{ സെ.മീ}$$

38.

$$\text{പാദവിസ്തീർണ്ണം} = 64 \text{ cm}^2$$

[Back](#)

ഒരു വശം = $\sqrt{64} = 8 \text{ cm}$

ഉന്നതി = 3 m

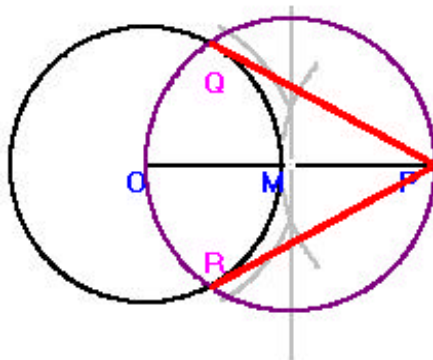
[Back](#)

പാർശ്വോന്നതി = $\sqrt{(8/2)^2 + 3^2}$
 $= \sqrt{4^2 + 3^2} = 5$

ഉപരിതല വിസ്തീർണ്ണം = $4 \times 8 \times 5 / 2 = 80 \text{ m}^2$

കാൻവാസിന്റെ വില = $28 \times 80 = \text{Rs. } 2240$

39.

[Back](#)

<u>ക്ലാസ്സ്</u>	<u>മധ്യകം</u>	<u>ആവൃത്തി</u>	<u>D = X - A</u>	<u>fD</u>
0 - 10	5	3	-20	-60
10 - 20	15	6	-10	-60
20 - 30	25	20	0	0
30 - 40	35	8	10	80
40 - 50	45	3	20	60

$$\begin{aligned}\sum fD &= -60 + -60 + 0 + 80 + 60 \\ &= -120 + 140 = 20\end{aligned}$$

$$N = \sum f = 3 + 6 + 20 + 8 + 3 = 40$$

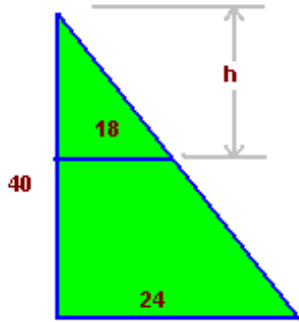
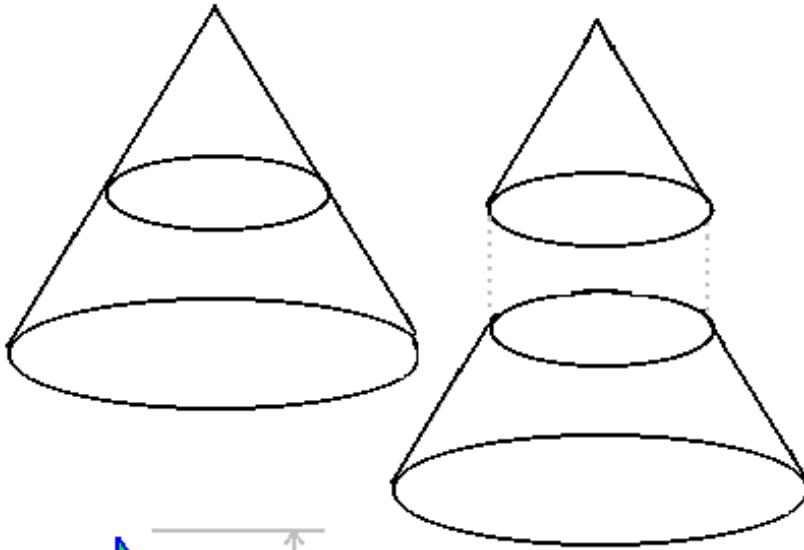
$$A = 25$$

$$\begin{aligned}\bar{x} &= A + (\sum fD / N) \\ &= 25 + (20 / 40) \\ &= 25 + 0.5 = \mathbf{25.5}\end{aligned}$$

40. മുറിച്ചുമാറ്റിയ വൃത്തസ്തുപികയുടെ ഉയരം = h

$$\text{ആരം} = 36 / 2 = 18 \text{ cm}$$

[Back](#)

[Back](#)

വലിയ വൃത്തസ്തുപികയുടെ ആരം = $48 / 2 = 24$ cm
 ഉന്നതി = 40 cm

സദൃശ്യത്രികോണങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ,

$$\frac{18}{24} = \frac{h}{40}$$

$$h = \frac{18 \times 40}{24} = 30 \text{ cm}$$

വലിയ വൃത്തസ്തുപികയുടെ വ്യാപ്തം = $(1/3) \pi \times r^2 h$
 = $(1/3) \pi \times 24 \times 24 \times 40$
 = $7680 \pi \text{ cm}^3$

ചെറിയ വൃത്തസ്തുപികയുടെ വ്യാപ്തം = $(1/3) \pi \times 18 \times 18 \times 30$
 = $3240 \pi \text{ cm}^3$

ശേഷിച്ച ഭാഗത്തിന്റെ വ്യാപ്തം = $7680\pi - 3240 \pi$
 = $4440 \pi \text{ cm}^3$.

[Back](#)